

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
19:11	20:12	20:57
19:09	20:14	21:01
19:12	20:12	20:58

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

אור הפרשה

תפ"ל ע"פ מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

ה' סיון תשע"ח ♦ גליון 14 ♦ פרשת במדבר

הרה"ג דניאל זר שליט"א

אדוננו דוד המלך

מי היה דוד המלך וכיצד זכה להגיע לגדולתו הרפה...

המתנה הגדולה

בבריאת העולם, הקב"ה איסתכל באורייתא וברא עלמא – הביט בתורה וברא לפיה את העולם הזה. כל כללי ההפעלה, 'נוסחאות הפעולה' של עולם הזה, כולם כתובים ורמוזים בתורה!

חכמת חיים, ניסיון אנושי, כלי עבודה לחיי העולם הזה ששכרם שמור לעולם הבא – כל אלה הם מקצועות רבות חשיבות ובעלות מנוף עוצמתי לאישיותו של האדם, לסדר יומו ולהליכות חייו. ואלה – המקצועות החשובות ביותר, גנוזות ושרויות בתורה!

התורה היא נוסחה סודית, מין קסם הכולל בתוכו הכל בכל מכל כל. זו הסיבה שהתורה מעניקה חוויית חיים לעוסקיה, סיפוק רוחני ללומדיה, שמחה ואושר להוגים בה. כי היא מכילה את נוסחת הקסם המובילה – בלי להבין איך ולמה – לאושר וסיפוק בעולם הזה ובעולם הבא.

ולמי ניתנה התורה היקרה הזו, שמכילה את סודות היקום השמורות ביותר? לנו, לעם ישראל. אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. בחג השבועות המתקדש עלינו עכשיו, הקב"ה נתן לנו את המתנה היקרה והנפלאה הזו, המכילה הכל – כל מה שאדם צריך בעולם הזה יש בתוכה, ואנו קיבלנו אותה כמתנה.

זהו שאמרו חז"ל במדרש על הפסוק 'הביאני אל בית היין' – שבמתן תורה הקדוש ברוך הוא ירד עם בני ישראל למרתף היין השמור והיקר ביותר, וגילה את סודו... היש מילים בעולם שיכולים לתאר את ההתרגשות והשמחה בקבלת מתנה כזאת?!

על שתיקתו. אך אצל דוד המלך לא רק ששתק ולא שאל שאלות אלא זימרה, כמו שכתוב (תהלים ל) "למען זימורך כבוד ולא ידום" לא רק ידום אלא גם זימרה ויודה על הרעה כעין הטובה. חייו של דוד המלך היו מלאי צרות, שנים רבות נרדף מאת אחיו, מאת אביו, משאול המלך, מבנו אבשלום, מלחמות מכל עבר. צרעת ששה חדשים. ומה אומר דוד - מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו.

ואיזה מידת הבטחון היה לדוד המלך?

איזה ביטחון היה לו בקב"ה, גליית הפלשתי, כולם רעדו ממנו, כולו לבוש פלדה! במה בא אליו דוד המלך, באר-פי-ג'י? לא, בחמשה חלוקי אבנים! וגליית שואל אותו: הכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות (שמואל א יז) ודוד עונה לו: אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלוקי ישראל שחרפת היום.

למה חמשה חלוקי אבנים? כנגד חמשה חומשי תורה. וצריך להבין, הרי גם דוד המלך בא באבנים, למה אומר שבא בשם ה' וכן קשה גם בתהלים (כ) אלה ברכו ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלוקינו נזכיר. וכי לדוד המלך לא היו סוסים ורכב בצבא? אלא הפירוש כך: אלה ברכו ואלה בסוסים - **היינו שהם שמים מנטחם ברכו וסוס, אבל אנו הביטחון שלנו בקב"ה. "סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשועה!"** צריך את ההשתדלות אבל הביטחון הוא בה'!

אומר לו דוד המלך לגליית, אתה בא בחרב ובחנית הביטחון שלך הוא בחרב ובחנית. גם אני בא במקל ואבנים אבל בוטח בה', אם הייתי בוטח בנשק הייתי צריך לבוא אליך עם אר-פי-ג'י, כולך פלדה מה יעזרו האבנים?! זרק דוד אבן אחת, נכנסה במצחו ומת, ונפל על פניו כדי שיוכל דוד לחתור ראשו במהרה ולא יצטרך ללכת את כל ארכו. זה כח בטחונו של דוד המלך! נלמד בחג שבועות כיצד להאמין בקב"ה כמו דוד המלך וכיצד לבטוח בהשם אף הנסיונות והיסורים שעוברים עלינו, וזכות דוד המלך ע"ה יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן. חג שבועות שמח.

מתוך דרשתו השבועית של הרב דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ביום שבועות נפטר דוד המלך ע"ה שהיה נביא וחסיד, והיה מהמלכים האהובים לפני הקב"ה. צריך להבין ולדעת שאנו קטני קטנים, מלתאר את אדונינו דוד עליו השלום. שהיה צדיק שבצדיקים, חסיד שבחסידים, קודש הקדשים, שלמות בתורה, שלמות ביראת שמים, שלמות במידות טובות. דוד המלך כל כולו היה אהבת תורה, כל כולו יראת שמים טהורה, כל כולו מידות נפלאות.

הנביא מספר (שמואל ב טז) על שמעי בן גרא שקילל את דוד המלך ע"ה "קללה נמרצת" ודרשו חכמינו ז"ל שהוציא עליו שם רע בחמורות שבחמורות: רוצח אתה! תועבה אתה! "צא צא איש הדמים ואיש הבליעל". ובפני כל הסנהדרין! אבישי בן צרויה, שר צבאו של דוד מבקש רשות להרגו כמורד במלכות, ודוד מסרב ואומר: הניחו לו ויקלל כי אמר לו ה'. אולי יראה ה' בעוני והשיב ה' לי טובה תחת קללתו היום הזה. ושמעי ממשיך הלך ויקלל ויסקל באבנים לעמתו ועפר בעפר ודוד שותק. אם אחד מאיתנו, אדם פשוט, היו מבזים אותו בביזיונות קלים מזה, ובפני אנשים פשוטים לא היה יכול להבליג. **ודוד מלך ישראל ובפני כל הסנהדרין, ושמעי היה גדול בתורה ומוציא עליו שם רע בביזיונות עצומים והוא שותק.**

זו העונה של דוד המלך ע"ה "הנה שוייתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי". (תהילים כב) ואנכי תולעת ולא איש, חרפת אדם ובזוי עם. אלו לא מילים בעלמא, הנה משפילים אותו והוא שותק.

ומובא בספרים הקדושים (עי' מג"ע ואתחנן חיד"א מתוק מדבש ט שמה"ל תבונה ח), שבאותו רגע זכה דוד המלך להיות רגל רביעי במרכבה, האבות הק' היו שלוש רגלים ודוד המלך הרגל הרביעי, זה מעמיד את כסא הכבוד. דרגה נוראה שלא זכה אליה כל חייו – רק בעבור השתיקה זכה לזה!!

הבן שלו, אבשלום, רודף אותו להרגו, דוד המלך משורר ואומר "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו"! ואמר צדיק אחד: שדוד המלך ע"ה היתה מידתו בזה יותר מאהרן הכהן, שהרי אצל אהרן הכהן שמתו בניו נדב ואביהוא על פניו, כתוב "וידום אהרן" וקיבל שכר

רגע חושבים
עמוד 4

פינת ההלכה
עמוד 3

פרשת השבוע
עמוד 3

סיפור לשבת
עמוד 2

סיפור לשבת פרה אשר קולפסקי

זכות ברכה אחת בחג השבועות

מה גרם לשינוי הקיצוני אצל הבחור שלא הצליח בלימוד התורה...

את הסיפור הבא סיפר רב דגול אך לפני כמה שבועות, בשיחתו השבועית לבני קהילתו בסעודה שלישית בשבת קודש, מקרה שהיה לו עד: מעשה בבחור ממשפחה טובה וחשובה בקהילתו, אשר אחרי מאמצים התקבל לשיבה טובה ומפורסמת, בה למדו טובי הבחורים המבקשים להגות ולהתעלות בתורה. אלא שכל שחבריו גללו והעמיקו בלימוד התורה, עשו חיל וגם הצליחו, הלך אותו בחור והידרדר בלימודים...

אי אפשר לתאר את צערו הרב ושברון לבו, לנוכח העובדה כי הוא לא חי בסוגיא הנלמדת בישיבה, אין לו צל של מושג בנבכי הנושא הנלמד. ככל שהרבה להעמיק ולחשוב, להרבות ולהתאמץ, לא הצליח למצוא את הסיבה לכך. רק עובדה אחת עמדה מול עיניו, נועצת בו עיניים מאשימות: הוא לא מצליח ללמוד!

בשיעורים הביט כבוהה, בסדרים העביר את הזמן. בית המדרש להט בריחתא דאורייתא, והוא הרגיש כנתון בכוכב לכת אחר, כצופה מן הצד בחוויית הלימוד העוורת. כשהמבחנים החלו לספר במספרים יבשים את סיפור כשלונם, נשבר לבו לחלוטין, ובטחונו העצמי הלך ודעך...

תקופה ארוכה נמשכה ההידרדרות הקשה במצבו הלימודי, שהביאה לפנייה ממשית במעמדו הן בקרב חבריו לספסל הישיבה והן בקרב בני משפחתו. הכל הביט בו כ'לא יוצלח' וככישלון מהלך, למרות שהוא מבחינתו – הפך עולמות במאמצים לשנות את פני התמונה הקשה.

אפס, כל מאמציו היו ללא תוצאות. עם תחילת זמן הקיץ, נותר מיועניו הבחור ללא חברות, בעצם – ללא כל סיכוי לצאת ממצבו הקשה. מעמדו החברתי והאישי נשחק, הוא הפך ללב מרוסק, שרסיסי נשמתו התפזרו לכל עבר, ואין איש שם על לב...

שבועות ספורים אחרי תחילת זמן הקיץ, פנה אותו בחור בקריאת חירום של הרגע האחרון, לרב הקהילה. 'רבי', ביקש בדמעות, 'עוצה לי עצה. מזה חודשים ארוכים אני מתייסר על חוסר הצלחת, ועדיין לא נושעת. אני מנסה ללמוד, מתאמץ להבין, אך אותיות הגמרא נראות לי כבליל של צורות משונות. אני לא מצליח להבין, אני לא מצליח להתחבר אליהן, איבדתי את החיבה ללימוד התורה!' זעק בצער מלבו השבור.

רב הקהילה הביט בו, בנשמה האומללה הניצבת בפניו, ולא ידע כיצד להשיב את נפשו. הוא ניסה לחזקו בדברים, אך מיועניו הבחור כבר היה מיואש מכל שביב תקווה. 'עצה מעשית אני מבקש!' ביקש – זעק, 'מה עוד אוכל לעשות כדי לחזור לגמרא?' הרב ליטף את כתפו בחום, ושקע בהרהור זמן ארוך. אחר כך אורו עיניו לפתע, ופתח ואמר: 'יקירי, הגעת בזמן הנכון!'

הבחור הביט בו בנח, ורב הקהילה המשיך: 'הנה מתקרב ובא חג השבועות. הידעת ידדי מה טעם אין בחג הזה מצוה ייעודית? לא מצה ולא לולב, לא שופר ולא צום?' הבחור הביט בו במשיכת כתפיים, לא הבין את הקשר לשאלתו. אך הרב לא נתן לו להרהר לאורך זמן, והמשיך:

'אומר לך למה. כי כל חג מצריך הכנה כזו או אחרת. קניית מצוה, הידורים, היערכות מוקדמת. אבל בחג השבועות, ניתנת לכל היהודים הזדמנות שווה, בלי קשר למה שהיה קודם. כל יהודי שווה, וניתנת לו הזדמנות עצומה לחולל מהפך בחייו, מהפך בקשר שלו עם התורה, מהפך בקבלת התורה הפרטית – אישית שלו!'

עתה התעוררה סקרנות הבחור, הנה, הרב מציג בפניו הזדמנות שלא תסולא בפז – לתפוס את חג השבועות ולחולל מהפך. 'אבל איך?' נפלטה מפיו מיד השאלה המיידית, המעשית. 'מה צריך לעשות כדי להפוך את חג השבועות למהפך כזה?' עתה, משנפתח לבו, גילה הרב את דבר סגולה לא מפורסמת: 'אספר לך משהו שיעזור לך. הרה"ק מראפשיץ ז"ע – בטח שמעת עליו – היה מייצג לחסידי הארץ בברכת 'אהבה רבה' בחג השבועות. להתפלל בכוונה בתחנונים, לחנן פני יושב מרום לזכות להגות בתורה, שיאיר את עיניהם להבינה וללמודה...

גם הוא בעצמו נהג כן, והיה מתפלל 'אהבה רבה' שעה ממושכת, עד שאמרו כי ברכת 'אהבה רבה' לבדה, בבוקר חג השבועות, ארכה כשעתיים! ומה אם אותו צדיק, שהבין מה שלמד זכה למעלות תורה גבוהות ונשגבות נהג כך, האם לא ראוי לנו ללמוד מזה?'

הבחור הנהן בראשו, והרב המשיך: 'ראה בני יקירי. חג השבועות, כיום קבלת התורה, מוזכר בספרי החסידות כ'יום הדין' על תורה. בחג זה, אנו מקבלים את התורה לשנה הבאה, כלומר: נקבע בשמים עד כמה נהיה מקושרים לתורה, עד כמה נבין את דברי התורה, עד כמה יערבו לנו דברי התורה ונרצה ללומדם ולהגות בהם, עד כמה נתמיד בלימוד התורה...

זהו יום מרכזי, בו נקבע גורלנו התורני. הגורל שלי – כרב קהילה, וגם הגורל שלך – כעלם צעיר, בחור חמד בראשית צמיחתו התורנית בעז"ה. יעמדו לנגד עיניך דברי הרבי רבי ברוך ממעז'בוך' שהיה אומה, שבעוד שהראש השנה הכל הודים ודואגים מאימת הדין, אף שכל הדין הוא על נושאים גשמיים, אם נוכח בלחמניה אחת יותר או פחות... אך בחג השבועות, הוא יום הדין על חיי נצח, על חיי האיכות שלנו בעולם הזה, על הזכות להיות מקושרים בתורה!

השאלה אם יהיו לך חברות, נקבעת בחג השבועות הקרוב. אם תבין את דברי רש"י, אם דברי תוס' יהיו מתוקים וערבים לחיך, נקבעת גם היא באותו מועד: למעשה, כל מה שאתה מבקש עכשיו, נקבע ונחרץ גורלו בעוד ימים ספורים!...

מסיבה זו, ראו צדיקים עניין גדול וחשוב, להקדיש זמן ומחשבה מרובה בחג השבועות לתפילה על התורה. להאריך בברכת 'אהבה רבה' להתפלל מקרב לב 'והערב נא את דברי תורתך בפנינו', לבקש בתחנונים כי ביום זה יקבע שתינתן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמוע ללמוד וללמד, ויאיר ה' עינינו בתורתו...'

הבחור הקשיב היטב לדברים, חרט אותם בזכרונו. הרב נטל נשימה עמוקה, והמשיך מיד לפנ המעשי: 'ראה בני יקירי, זו ההזדמנות שלך, אל תוותר עליה. אחרי הלימוד בליל החג, התחזק בכוחות חדשים ורעננים להגיע מבעוד מועד לתפילה, כך שישאר לך די פנאי לברכת 'אהבה רבה'...'

ועכשיו אני מגיע לנקודה: כשתגיע לברכת 'אהבה רבה', אל תתייחס לנעשה סביבך. תפוס לעצמך פינה שקטה, תזכור שלא כדאי להתבייש עכשיו, כי ברענים אלה נחרץ גורלך, ופשוט תתפלל מעומק הלב. עשה כך בני, ותראה כי ביום הדין הקרוב על לימוד התורה, בחג השבועות הבע"ט, יתהפך מצבך התורני מהקצה אל הקצה!...

עם שחר חג השבועות, הודרו מיועניו הבחור לבית הכנסת והחל בתפילה. כשאך בקושי היו מניין, כבר היה הבחור שקוע בתפילה, מתכוון לרגע השיא – לברכת 'אהבה רבה'...

ואז, בדיוק כפי שיעץ לו הרב, נמלט הבחור לפינה שקטה, בין ארונות הספרים בבית הכנסת. הוא פתח באמירת הברכה בקול בוכים, ודמעותיו זולגות ללא הפוגה. 'אהבה רבה אהבתנו' קרא הבחור בלהט וניגב דמעה סוררת, כן, גם אותי אהבת בורא עולם, גם לי נתת את מתנת התורה... לפיכך, ביקש והתחנן, התייפח והתחטא לפני קונו: 'אבינו אב הרחמן, המרחם רחם עלינו – ראה כבר בעוניי, רחם על מצבי, ותן בליבנו בינה' – כאן כבר התייפח בבכי חסר מעצורים, על החודשים הארוכים שחולפים עליו ללא הבנה, על שעות הסדרים העוברים ללא מעש, על חדלות התמדתו ואפס סיפוקו...'

'והאר עינינו בתורתך' – נישאה תפילתו, בוקעת שערי שמיים, הוא לא צעק ולא זעק, רק נשמתו בכתה מכל הלב, התחננה מכל הנשמה. 'וייחד ללבנו' – כי אין לי מטרה אחרת, אין לי רצון אחר אלא 'לאהבה וליראה את שמך' – וכל כך קשה לי...'

מעתה, רשות הדיבור לרב אותה קהילה, שיעץ לבחור את העצה: 'לא פגשתי את אותו בחור', כך הוא מספר, 'מאחורי חג השבועות. בסתר לבי תמתייחתי עם עשה כאשר דיברתי, והוא הדבר הועיל לו. והנה, בשבת חנוכה, כחצי שנה אחרי, פגשתי את המשגיח של הישיבה בה לומד מיועניו הבחור.

אנו מכרים משכבר הימים, ופתחנו בשיחה על דא ועל הא. בין היתר סיפר לי לפי תומו, כי אחד מחשובי הבחורים בישיבתו הוא בחור הנמנה על הקהילה לה אני משתייך, פרח של ממש אשר עליו גאוות הישיבה. שאלתי לשמו של אותו בחור מצליח, ולהפתעתי הוא נוקב בשמו של מיועניו, אותו בחור שהיה אצלי רק לפני קצת יותר מחצי שנה, והתאונן על כשלונו המוחץ בלימודים...'

הופתעתי. חשבתי כי המשגיח מגזים, והחלטתי להקשות עליו. 'והרי לפני כן, מיד אחרי שנכנס ללימוד בישיבה, שמעתי שהוא לא כל כך מצליח, אינו מבין את הגמרא ואינו מקובל בחברה. האמנם? הזאת נעמי? האם אינך מגזים במחמאות עליו?'

'אה', הניף לעברו המשגיח את ידיו בתנועת ביטול, 'מה שאתה מספר עליו שייך להיסטוריה. הבחור פשוט עבר מהפך דרמטי, מהפך שלא יאמן. ברגע מסויים הוא השתנה מהקצה אל הקצה, פשוט התהפך לגמרי, והפך לאחד ממצויני הישיבה! אני משתמש בו כדוגמא לבחור שעשה מהפך כה קיצוני, בחור שאינו מצליח לבחור מצויין במהירות שיא!'

'מתי קרה הדבר?' שאל הרב כמתעניין. 'לא זוכר בדיוק', אמר המשגיח, 'באמצע זמן קיץ שעברה, משהו כמו אחרי חג השבועות. הוא פתאום חזר לישיבה בכזה להט, הסתער על הגמרא בשיא העוצמה, וגילה כי יש לו כשרונות חבויים לא מבוטלים בכלל, שהסתיר עד אז...'

או אז גילה הרב למשגיח הישיבה את הסיפור במלואו. כיצד הגיע אליו הבחור שבור ורצוצו, וכיצד הבין כי חג השבועות טומן בחובו את יום הדין על התורה, את ההזדמנות לשנות את מצבו מהקצה אל הקצה, ואת גודל חשיבות ברכת 'אהבה רבה' בווערת, שיכולה לשנות את כל התמונה...'

ואכן, לא רק יכולה. ברכת 'אהבה רבה' אחת בשבועות, שינתה את חייו!

לשמיעת שיעורי הרב אשר קולפסקי בדף היומי ובנושאים שונים
חיגו עכשיו לקול הלשון: 073-2951342

פרשת במדבר

הפרשה עוסקת בתחילתה בענין מנין השבטים, ואח"כ בסדר מסעות העם וצורת חנייתם. כפי שמתואר בפסוקים מחנה הלויים וארון העדות הם היו באמצע, ומסביבם חנו השבטים, כאשר כל ג' שבטים חונים בצד אחד, דגל מחנה יהודה לצד מזרח, דגל מחנה ראובן לצד דרום, דגל מחנה אפרים לצד מערב, ודגל מחנה דן לצד צפון.

ויש להתבונן בזה שהרי בנוהג שבעולם חשובי העם המנהיגים צועדים בראש המחנה, אם כן היינו מצפים לכך שהמשכן יחד עם שבט הלויים והכהנים יסעו בראש כל הדגלים כיאה לכבוד השכינה ולשבט הנבחה. אולם לא כך צויה הקב"ה, אהל מועד שכן במרכז המחנה ועמו מחנה הלויים, מה הסיבה לכך?

מבאר 'החפץ חיים' זצ"ל שהתורה באה לתת לנו ביטוי מוחשי להבדל בין תורת ישראל

וחכמי ישראל, לבין התרבות ואנשי התרבות של אומות העולם. אצל אומות העולם מהווים אנשי המדע והמחקר אנשי הרוח וההגות, הסופרים והמשוררים, "שכבת העילית" מכל הבחינות. הם מודעים לחשיבותם ומביטים על פשוטי העם ביהירות ובהתנשאות, ומתרחקים מהם ככל האפשר. התנהגות זו אולי מעידה על כך שהם בעצם מנותקים מחיי העם, שאינם תורמים דבר מהותי לחיי העם. לא יתכן שמי שנעדר כל קשר נפשי עם זולתו ישמש לו כמורה דרך, כמגדלור רוחני.

אך התורה הקדושה אינה כן, היא נמצאת 'במרכז העם' בתוך תוכו, היא קרובה לכל אחד ואחד מ'ישראל במידה שווה. כמו ה"לב" של האדם שהוא שוכן במרכז הגוף כדי שבאמצעותו יוכל הדם להגיע אל כל האברים ללא הפסק, כי אבר שרום הדם לא יגיע אליו ולו לזמן קצר נמצא בסכנה. כך גם התורה היא 'הנשמה' המקיימת את עם ישראל בכללותו, ואת כל אחד ואחד בפרטות, בכל רגע ורגע, ולכן אינה יכולה לשכון מחוץ למחנה, היא חייבת להיות במרכז, כדי להשפיע ללא הפסקה את השפעתה על עם ישראל.

ביטוי מוחשי לכך היא "התיבה" שעליה קוראים בתורה העומדת באמצע בית הכנסת. אין זה מקרה שכבר בתחילת דרכם הזדרזו

הרפורמים להעתיק את מקומה לכותל המזרח של בית הכנסת, בכך נתנו ביטוי נאמן לשאיפתם להוציא את הדת אל מחוץ למחנה, ליצור שכבה של אנשי דת שדבר אין לה עם העם, וכנגד זה לחמו גדולי ישראל בכל עוז. התיבה ועמה התורה וחכמיה חייבים לעמוד במרכז כי הם חיינו ואורך ימינו. יתירה מזו בבתי כנסת עתיקים אף העמידו את מושבי המתפללים בכיוון התיבה ולא בכיוון מזרח כדי להבליט את חשיבות התיבה שעליה מניחים את ספר התורה, שאליהם מפנים כל העם את פניהם.

גם כלפי עצמנו אמורים הדברים, אין זה מספיק לשמור תרי"ג מצוות להתפלל שלש פעמים ביום, ללמוד שיעור קבוע מידי יום ביומו, אפשר לקיים את הכל ויחד עם זאת להתייחס לדברים אלה כענינים טפלים. אדם חייב להגיע להכרה שהגם שאת רוב זמנו הוא מבלה בעניני פרנסתו משפחתו וענינים אחרים, מכל מקום מרכז החיים הוא התורה ועבודת ה', אותן שעות שהוא מקדיש לתורה לתפלה ולמצוות ולא משנה כלל אם זו שעה אחת או עשר שעות הן השעות המרכזיות של היום ומסביבן יש לבנות את הפעילות המשפחתית העסקית והחברתית.

הרב משה דין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

על דברי המאכל או המשקה מכיוון ששינוי מקום נחשב להיסח דעת.

אם נשאר ער כל הלילה מנהג הספרדים ועדות המזרח שהוא בעצמו מברך ברכות השחר וברכות התורה לאחר עלות השחר, ואין צריך לשמוע מאדם אחר שישן בלילה על המיטה, ולכן שיגיע עלות השחר יטול את ידיו שלוש פעמים וינגב, אולם לא יברך ברכת "על נטילת ידים", וברכת אשר יצר יברך רק אם עשה צרכיו.

ויש כמה מקהילות אשכנזים שגם נוהגים כן, אולם יש מהאשכנזים שנוהגים שלא לברך בעצמם ברכות השחר וברכות התורה, אלא שומעים מאדם שישן בלילה על המיטה, ומכל מקום גם למנהגם אם אינם מוצאים מי שישן על המיטה בלילה, רשאים לברך ברכות השחר וברכות התורה.

יש נוהגים לטבול במקוה לפני עלות השחר, ואלו שנוהגים כך יזהרו שלא לטבול במקוה חם, וגם לא במקוה פושר, אלא יטבלו במקוה קר. אולם מי שרוצה להתקלח בבית במים חמים ביו"ט מותר (אף שבשבת אסור להתקלח במים חמים או פושרים בבית), ובבית המרחץ (כמו מקוה) אסור להתקלח במים חמים כלל.

יש הנוהגים לעמוד על הרגלים בשעת קריאת עשרת הדברות, והנכון שלא לעשות כן אלא ישב, אולם אם עולה אביו או רבו לקרות בתורה ועומד לכבודם מותר לו לעשות כן, מפני שכל עמידתו היא לכבוד אביו או רבו ולא מטעם עשרת הדברות. וכן אם הוא נמצא בבית כנסת שבו עומדים בשעת קריאת עשרת הדברות ואם ישאר לשבת יראה הדבר כאילו הוא מזלזל, יעמוד מתחילת הקריאה של העולה לעשרת הדברות, ונמצא שעומד כל הקריאה והעמידה היא כבר קודם קריאת עשרת הדברות.

הרב רועי גנון כותב את מדור ההלכות באתר להלכות נוספות כנסו לאתרנו: Rabenu.com

ברכות וכתרים של עולם העליון.

וידוע המעשה שמביא השל"ה הקדוש (בספרו שני לוחות הברית מסכת שבועות אות ה') שרבי יוסף קארו ורבי שלמה אלקבץ ועוד כמה חכמים ישבו ועסקו בתורה בלילה חג השבועות ולמדו כך כל הלילה, והנה באמצע הלילה התחילה השכינה לדבר אליהם, ושבחה אותם ופארה אותם על מעשיהם אשר הם עושים, וכמה בשמים שמחים בתורה שהם עוסקים, ועיין שם באורך שם עוד ממה שאמרה להם השכינה ושאר פרטי המעשה.

כתב בכף החיים בשם המגן אברהם שהטעם הוא לפי שהיו עם ישראל ישנים באותו לילה של מתן תורה, ולכן ה' יתברך נתן קולות וברקים כדי להעיר אותם, וכדי לתקן את השינה שעם ישראל ישן אנחנו נשארים ערים בלילה הזה.

המנהג להישאר ער בלילה חג השבועות הוא דווקא לגברים אולם הנשים אינם צריכות להישאר ערות בלילה. והנכון שהגברים ילמדו את התיקון שנדפס בסידורים שנכתב על ידי הזוהר והמקובלים, ועל פי דעת המקובלים אין ראוי לקרוא משניות בלילה של חג השבועות, ומכל מקום מי שרוצה ללמוד גמרא או הלכה או מוסר יש לו על מה שיסמוך.

אדם שידוע שאם ישאר ער כל הלילה לא יהיה מרוכז בתפילה ויבוא לידי שינה בשעת התפילה וקריאת התורה, לא ישאר ער כל הלילה, אלא ישאר בלילה כמה שיוכל וילך לישון כדי שבתפילה ובקריאת התורה יהיה ערני, ויתפלל בכוונה.

העוסקים בתורה שלומדים כל הלילה ומביאים לפנייהם שתייה או דברי מאכל, יברכו ברכה אחת על כל דבר שיגישו לפנייהם (כגון מזונות או שהכל) ואז אינם צריכים לברך שוב על כל מה שיביאו לפנייהם במשך כל הלילה, וטוב שיכוונו בשעת הברכה לפטור את כל מה שיביאו לפנייהם, אולם אם יצא מחוץ לבית הכנסת או בית המדרש (תחת כיפת השמים) ואחר כך חזר, צריך לחזור ולברך שוב

חג שבועות

השנה חל חג השבועות במוצאי שבת ויש להיזהר שלא לעשות פעולה בשבת לצורך חג השבועות, ולכן הנרות של החג יש להדליקם רק אחר שיצא שבת לגמרי, וישאיר נר דולק מערב שבת כדי שיהיה לו אש במוצאי שבת כדי שיוכל להדליק ממנו את הנרות לכבוד שבת, וכן כדי שיהיה לו אש שאם ירצה יוכל לבשל בה.

שחל חג השבועות במוצאי שבת מוסיפים בקידוש ליל החג שני ברכות: ברכת הנר וברכת הבדלה.

ולכן הסדר הוא יקנה", דהיינו: 1. יין (בורא פרי הגפן) 2. קידוש (אשר בחר בנו) 3. ברכת הנר (בורא מאורי האש) 4. הבדלה (צריך להיזהר שיחתום בברכת הבדלה "ברוך את ה' המבדיל בין קודש לקודש") 5. ברכת שהחיינו.

נשים שלא מתפללות ערבית אחר שיצא שבת יאמרו "ברוך המבדיל בין קודש לקודש" בלא שם ומלכות, ורק אז יכולות לעשות מלאכה לצורך חג השבועות, כגון להדליק נרות החג, לבשל וכו'.

מנהג עם ישראל להישאר ערים בלילה חג השבועות, וכתוב בזוהר הקדוש שחסידי ראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ועוד כתוב בזוהר כל אלו שמתקנים את התיקון בלילה הזה ושומחים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים

ובחוקים אלו? האם יש מי שחי ומתנהג על פי הדברים האלה, שנכתבו לפני אלפי שנים? והאם לא נגחך על מי שילמד, יעמיק ויחקור את ה'ענתיות' האלה?

מי יוצא מן הכלל?

לפני 3,330 שנה קיבל עם ישראל את ספר התורה, ומאז ועד היום הוא נחשב לספר הספרים המשפיע ביותר בעולם. היצירה החשובה ביותר לאנושות כולה, יצירה שהעניקה לעולם את האמונה באל אחד, את ערכי האמת והחסד, את ערכי השלום והצדק ואת הדת והמוסר. ומאז ארון הספרים היהודי אינו מפסיק לייצר ולייצר. אפילו מעצמות-על כגון מצרים ובבל לא הוציאו מתוכן במשך 1,000 שנה כל אחת אלא סופר אחד ויחיד, בירוסוס הכשדי בבבל ומנתון במצרים. בתקופה זו יצר עם ישראל את יצירותיו הכבירות, נכסי הרוח - הנ"ך, המשנה והתלמוד, ומאז המשיכה היהדות החיה והתוססת להפיק יצירות מדהימות נוספות - ספרות הגאונים והראשונים, ספרי פסיקה, הגות ושירה שאין דומה להם בשום אומה ולשון.

מסורת, מסורת, מסורת

במאה האחרונה שבו והתקבצו בארץ ישראל פזורות הגולה. אין כמעט מקום בעולם שאליו לא נדדו צאצאי עם זה. אלפי קילומטרים הפרידו בין קהילה אחת לחברתה, וניתוק של 2,000 שנה ואף יותר בודד קהילות כמו יהודי תימן. למרות זאת כולם שבו עם אותם חמישה חומשי תורה שהיו להם לפני החורבן. בדיקת ספרים אלו מראה זהות מוחלטת לא רק בתוכן הדברים, כי אם גם בכל משפט ובכל מילה. אין תיתכן תופעה שכזו? אין במשך שנים רבות כל כך מועתקים ספרים אלו ידנית באזורים שונים ומרוחקים, ולמרות הכול הצליחה המסורת להגיע לרמה של אפס טעויות בהעתקה? אין זאת כי אם השמירה המדהימה על המסורת עד כדי מסירות נפש של העם ואהבתו המוחלטת לספר התורה הן אלו שסייעו לתהליך לעבור בהצלחה. שנזכה להיות חלק ממסורת ארוכת שנים זו.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב נכנסו לאתרנו: Rabenu.co.il

חוקי חמורבי - מי מכיר?

משלחת חוקרים צרפתיים בראשות ז'אק דה מורגן גילתה בשנת 1,901 מונומנט אבן ועליו חקוקים חוקי המלך חמורבי. חמורבי, מלך בבל מלפני כ-3,900 שנה, כתב את ספר החוקים שלו המונה כ-300 חוקי משפט, מסחר ונזיקין, על גבי אבן עשויה דיוריט המתנשא לגובה שני מטרים. כל המעוניין להציץ בספר החוקים הישן - עליו להצטייד בכרטיס טיסה לפריז ולמוזיאון הלובר היוקרתי, וכן בידיעת השפה האכדית (בבלית עתיקה).

מי שיחפוץ בספר חוקים קצר יותר אפשר להציע לו את חוקי אור-נאמו שהתגלו בחפירות בעיר ניפור שבעירק, דרומית לבגדד. החוקים מיוחסים לתקופת השושלת השלישית של אור בימיו של המלך אור-נאמו. עד כה פוענחו כ-30 סעיפי חוק הניתנים לקריאה, במוזיאון לארכיאולוגיה של איסטנבול.

קיימים גם חוקי ליפית-אשתר, חוקי אשנונה, כתבים מצריים עתיקים הכתובים בכתב הירוגליפי (כתב חרטומים) ועוד. מלבד כמה היסטוריונים וחוקרי עמים עתיקים - האם מישהו מתעניין בכתבים

איך נרשמים להיות מפיצים

מתקשרים
למוסדות אור דוד

נרשמים להיות
חלק מהמפיצים

ומקבלים את
העלון עד הבית

מעכשיו בכל שבוע זה קבוע

מעכשיו גם אתה יכול להפיץ את
העלון בבית הכנסת שלך כל שבוע

03-5701212

* ההפצה הינה במחיר סימלי